

Sygn. akt II CSK 628/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa (...) Spółki Cukrowej - Spółki Akcyjnej w T.
przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Celnej w S.
oraz Izbie Celnej w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 21 maja 2010 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 20 maja 2009 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala skargę kasacyjną i zasądza od pozwanego na rzecz powódki 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 1 czerwca 2005 r. uwzględnił powództwo Cukrowni „O.(...)” S.A. w O. o zasądzenie od Skarbu Państwa Izby Celnej w S. i Izby Celnej w W. odszkodowania w kwocie 3 162 271,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lutego 2003 r. i kosztami procesu za szkodę wyrządzoną przez funkcjonariuszy Urzędu Celnego w S., którzy przy wykonywaniu powierzonych im czynności poświadczyli, w zamian za korzyść majątkową, nieprawdę w dokumentach celnych o dokonaniu eksportu cukru, który faktycznie nie nastąpił.

Sąd Okręgowy ustalił, że powódka na podstawie zawartej w dniu 8 października 1998 r. umowy komisju zleciła M. M. sprzedaż eksportową cukru. W umowie tej komisant przyjął na siebie odpowiedzialność za dokonanie odprawy celnej. Według uzgodnień stron, rozliczenie pomiędzy nimi miało nastąpić po dostarczeniu komitentowi przez komisanta dokumentów eksportowych VAT i SAD. W okresie od 19 do 29 października 1988 r. M. M. wystawił 22 faktury eksportowe na sprzedaż 550 ton cukru białego importerowi holenderskiemu za sumę 577.675 zł. Cukier ten w rzeczywistości nie został wywieziony za granicę. Dokumenty mające potwierdzić jego eksport (SAD oraz ewidencja towarów wyprawdzonych z polskiego obszaru celnego) zostały sfalszowane przez funkcjonariuszy Urzędu Celnego w S. Oddział w K. W związku z powyższym, Inspektor Kontroli Skarbowej w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Ł. decyzjami z dnia 27 czerwca 2001 r. określił wobec powódki opłatę sankcyjną w wysokości 100 % wartości cukru sprzedanego po cenie niższej od ceny minimalnej w łącznej kwocie 940.500 zł i ustalił odsetki od tej należności w kwocie 471.100,60 zł oraz opłatę sankcyjną z tytułu wprowadzenia cukru ponad limit w ramach kwoty A w II i III kwartale 1999 r. w kwocie 940.500 zł z odsetkami w wysokości 255.054,20 zł. Decyzjami Inspektora Kontroli Skarbowej w Ł. powódka obciążona została 7 % podatkiem VAT za miesiące czerwiec i grudzień 1997 r. oraz luty – kwiecień 1998 r., dodatkowym zobowiązaniem podatkowym z tytułu podatku VAT za powyższe miesiące oraz odsetkami za zwłokę – łącznie kwotą 555.116,70 zł. Powódka uregulowała należności wynikające z powyższych decyzji w łącznej kwocie 3.162.271,50 zł.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny, Sąd Okręgowy uznał, że spełnione zostały określone w art. 415 w zw. z art. 417 k.c. przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną powódce przez

niezgodne z prawem działanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Powódka została obciążona należnościami publicznoprawnymi z uwagi na to, że wbrew jej wyraźnej woli cukier nie został wyeksportowany. Gdyby nie niezgodne z prawem działanie funkcjonariuszy Urzędów Celnych w W. oraz w S. (stwierdzone prawomocnym skazującym wyrokiem sądu karnego), powódka nie pozostawałaby w błędnym przekonaniu, że cukier nie został wyeksportowany, a w konsekwencji zastosowałaby wymagane stawki cenowe i podatkowe, unikając w ten sposób szkody w postaci nałożonych na nią sankcji.

Sąd Apelacyjny, na skutek apelacji strony pozwanej, wyrokiem z dnia 15 marca 2006 r., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że oddalił powództwo przyjmując, iż nie ma podstaw do uznania, że doznany przez powódkę uszczerbek majątkowy spowodowany został działaniem funkcjonariuszy przy wykonywaniu powierzonych im czynności oraz że pomiędzy tym uszczerbkiem a opisanym działaniem zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Funkcjonariusze celni realizowali tylko cel osobisty obliczony na uzyskanie korzyści majątkowej. Poświadczając fikcyjny eksport, nie realizowali żadnych działań powierzonych im przez państwo. Uprawiali natomiast - przy sposobności wykonywania powierzonych im czynności - przestępczy proceder. Powódka została obciążona dodatkowymi należnościami z uwagi na to, że wprowadziła na rynek krajowy cukier ponad ustalony limit i w cenie niższej od minimalnej. Działanie to miało charakter uprzedni w stosunku do czynności podjętych przez funkcjonariuszy celnych. Nieuzasadniony jest więc wniosek, że gdyby nie działanie urzędników celnych, nie byłoby podstaw do nałożenia na powódkę sankcji finansowych.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu skargi kasacyjnej powódki, wyrokiem z dnia 15 marca 2007 r. uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 417 k.c. nie zawiera przesłanki normatywnej w postaci „celu działania” funkcjonariusza, a zatem wystarczającą przesłanką jego zastosowanie jest istnienie normalnego związku przyczynowego między szkodą a wyrządzającym ją zachowaniem funkcjonariusza, mieszczącym się w pojęciu „wykonywania powierzonej mu czynności”. Odróżnienie, czy szkoda została wyrządzona „przy wykonywaniu”, czy tylko „przy okazji wykonywania” czynności powierzonych funkcjonariuszowi wymaga zatem sięgnięcia do kryteriów obiektywnych i zbadania, czy z tego punktu widzenia działanie funkcjonariuszy strony pozwanej nosiło, czy nie, znamiona wykonywania powierzonych im czynności. Sąd Najwyższy wskazał na potrzebę dokonania oceny, czy

funkcjonariusze celni, podejmując w tak licznej grupie działania przestępcze, nie wykorzystali niedociągnięć organizacyjnych, bądź też braku właściwego nadzoru oraz kontroli zapobiegających nadużyciom i korupcji, bowiem odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 k.c. mogą uzasadniać też konkretne zaniedbania funkcjonariuszy państwowych w zakresie nadzoru.

Sąd Najwyższy uznał również za uzasadniony kasacyjny zarzut naruszenia art. 417 § 1 w zw. z art. 361 § 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie, w wyniku dokonania przez Sąd Apelacyjny wadliwej oceny związku przyczynowego pomiędzy działaniem funkcjonariuszy pozwanego, a doznaną przez powódkę szkodą. Stwierdził, że wyrażając stanowisko w tej kwestii Sąd Apelacyjny nie odniósł się do argumentacji strony powodowej wskazującej na to, że gdyby nie przedstawiono jej dokumentacji celnej potwierdzającej wywóz cukru za granicę, to podjęłaby działania w celu uniknięcia opłat sankcyjnych i obciążenia podatkiem VAT sprzedając cukier za granicę za pośrednictwem innego komisanta, bądź też wprowadzając go na rynek krajowy z zastosowaniem 7% stawki VAT, ceny wyższej od minimalnej oraz stosując się do limitu A. Wskazał, że podjęcie takich środków zaradczych przez racjonalnie działającego przedsiębiorcę wydaje się oczywiste, nie można zatem podzielić zapatrywania, iż poniesione przez powódkę ciężary stanowiły prostą konsekwencję faktu, że cukier nie został wyeksportowany, lecz wprowadzony na rynek krajowy.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 4 października 2007 r. oddalił apelację strony pozwanej i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego. Stwierdził, że strona pozwana ponosi na podstawie art. 417 k.c. odpowiedzialność za przestępcze działania funkcjonariuszy celnych podjęte przez nich przy wykonywaniu, a nie przy sposobności wykonywania powierzonych im czynności. Uznał, że pomiędzy tymi działaniami a wywiedzioną przez powoda szkodą zachodzi normalny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. Wskazał, że obowiązek uiszczenia przez powoda opłaty sankcyjnej wynikał z art. 4 ust. 5 i 6 oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 28 sierpnia 1994 r. o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych (Dz. U. Nr 98, poz. 473 ze zm.), w myśl których producenci cukru wprowadzający na rynek krajowy cukier ponad limit ustalony na podstawie art. 4 ust. 1, 3 i 4 są zobowiązani do wnoszenia takich opłat w wysokości 100% wartości sprzedanego cukru na rynku krajowym ponad limit i opłaty te zobowiązani są uiścić w terminie 14 dni od daty wprowadzenia cukru na rynek krajowy. Podobnie, zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku

akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50 ze zm.), na stronie powodowej spoczywał obowiązek uiszczenia podatku VAT w wysokości 7%, od którego obrót cukrem był zwolniony tylko wówczas, gdy cukier sprzedawany został za granicą. W ocenie Sądu Apelacyjnego, jedynie z powodu przestępczych działań funkcjonariuszy celnych oraz nieuczciwego komisanta powód został wprowadzony w błędne przekonanie, że cukier wyeksportowano za granicę, a więc nie wszedł na rynek krajowy. Gdyby nie poświadczenie nieprawdy przez funkcjonariuszy celnych wiedziałby, że towar nie został wywieziony za granicę i jako racjonalnie działający przedsiębiorca podjąłby kroki zaradcze w celu uniknięcia opłat sankcyjnych i podatku VAT: być może sprzedałby cukier za granicę za pośrednictwem innego komisanta albo sprzedałby cukier w kraju z zastosowaniem 7% podatku VAT oraz ceny wyższej niż minimalna i stosując limit A. Z uwagi zaś na poświadczenie nieprawdy przez funkcjonariuszy celnych, którzy pomogli nieuczciwemu komisantowi ukryć fakt pozostawienia cukru w kraju, powód zobowiązany był do uiszczenia opłat sankcyjnych oraz odsetek od nich, podobnie jak podatku VAT i odsetek za opóźnienie w jego uiszczeniu. Co do podatku Sąd Apelacyjny wskazał, że z umowy komisju łączącej stroną powodową i M. M. wynika, iż komisant zobowiązał się sprzedać towar na rachunek komitenta, a zatem do zapłaty podatku VAT zobowiązany był powód. Wskutek niesumienności komisanta oraz rażąco naganne zachowania funkcjonariuszy celnych sprzedaż cukru nastąpiła na rynku krajowym, co wiązało się z obciążeniem tej transakcji podatkiem VAT. W ocenie Sądu Apelacyjnego, to właśnie rażąco naganne zachowanie funkcjonariuszy celnych oraz komisanta, odpowiadających solidarnie, doprowadziło do bezzasadnego obciążenia strony powodowej podatkiem VAT i opłatami sankcyjnymi w kwocie dochodzonej w niniejszej sprawie. Sprzedaż cukru na rynku krajowym nastąpiła bowiem wskutek potwierdzenia fikcyjności obrotu towaru celnego przez funkcjonariuszy pozwanego.

Sąd Apelacyjny nie znalazł także podstaw do zastosowania w sprawie art. 362 k.c., dzielając w tym zakresie stanowisko strony powodowej. Stwierdził, że strona pozwana nie określiła stopnia ewentualnego przyczynienia powoda, uznał też, że nie ma podstaw do oceny, iż powód przyczynił się do powstania szkody zawierając umowę komisju z nierzetelnym komisantem i przenosząc na niego własność cukru. Do powstania szkody doszło wskutek nieuczciwego działania komisanta w powiązaniu z przestępczymi działaniami funkcjonariuszy celnych.

Na skutek skargi kasacyjnej pozwanej Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 30 października 2008 r. uchylił wyrok Sadu Apelacyjnego i przekazał sprawę temu Sądowi

do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy zauważył, że z odpowiedzialności solidarnej sprawcy, podżegacza i pomocnika (art. 422 k.c. w związku z art. 441 § 1 k.c.) nie wynika, że wszyscy oni odpowiadają za tę samą szkodę. Każdy z nich odpowiada tylko za szkodę pozostającą w normalnym związku przyczynowym z jego czynem niedozwolonym, a nie także z czynem niedozwolonym innej osoby, będącej w rozumieniu art. 422 k.c. współsprawcą. Jeżeli zatem czyn niedozwolony funkcjonariuszy celnych, za których na podstawie art. 417 k.c. ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa, polegał na poświadczeniu nieprawdy o dokonaniu przez M. M. eksportu cukru, który faktycznie nie nastąpił, a więc na ukryciu faktu pozostawienia cukru w kraju, to pozwany Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność jedynie za szkodę wyrządzoną przez ten czyn, to jest za szkodę pozostającą w normalnym związku przyczynowym (art. 361 § 1 k.c.) z ukryciem faktu nie dokonania eksportu cukru i pozostawienia go w kraju. Nie odpowiada natomiast za szkodę pozostającą w normalnym związku przyczynowym z czynem popełnionym przez M. M., polegającym na sprzedaży cukru w kraju. W rozpoznawanej sprawie obowiązek uiszczenia opłat sankcyjnych i podatku VAT powstał dlatego, że cukier nie opuścił polskiego obszaru celnego, a nie opuścił go dlatego, że został sprzedany w kraju przez nieuczciwego komisanta. Obowiązek uiszczenia przez powoda tych opłat i podatku powstałby także wówczas, gdyby funkcjonariusze celni zachowali się prawidłowo i odmówili poświadczenia nieprawdy na dokumentach celnych.

Inna ocena w tym przedmiocie może natomiast dotyczyć szkody w postaci obowiązku uiszczenia przez powoda odsetek od opłat sankcyjnych i podatku VAT, które nałożone zostały dlatego, że obowiązek zapłaty opłat sankcyjnych powstał w ciągu 14 dni od daty wprowadzenia cukru do obrotu, a podatku w chwili sprzedaży cukru w kraju, zaś decyzje administracyjne ustalające obowiązek uiszczenia tych opłat i podatku oraz odsetek zapadły dopiero w dniu 27 czerwca 2001 r. Skoro czyn niedozwolony funkcjonariuszy celnych polegał na poświadczeniu nieprawdy o eksporcie cukru, a więc pozwalał na ukrycie nie dokonania eksportu i sprzedaży cukru w kraju, to niezbędne jest rozważenie, czy zachodzi normalny związek przyczynowy między takim czynem niedozwolonym funkcjonariuszy celnych a szkodą powoda polegającą na konieczności uiszczenia odsetek od opłat sankcyjnych i odsetek od podatku za okres między datą powstania obowiązku ich uiszczenia a datą wydania decyzji administracyjnych w tym przedmiocie.

Sąd Najwyższy odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 362 k.c. stwierdził - odwołując się do stanowiska Sądy Najwyższego wyrażonego w wyroku z 23 stycznia

2007 r., III CSK 338/06 (OSNC 2007, nr 12, poz. 187) - że skoro podmioty wskazane w art. 417, 429, 430 lub 474 k.c. ponoszą ryzyko wyrządzenia szkody drugiej osobie, to tym bardziej uzasadnione jest stanowisko, że podmioty te ponoszą odpowiedzialność za ryzyko wyrządzenia szkody samemu sobie. Z uwagi na to, że w rozpoznawanej sprawie chodzi o odpowiedzialność strony pozwanej z tytułu czynu niedozwolonego, ewentualne przyczynienie się poszkodowanego powoda wynikające z zawarcia umowy komisju z nieuczciwym komisantem może być rozważane na gruncie art. 429 k.c. Prawidłowa ocena tego zarzutu będzie jednak możliwa dopiero po określeniu za jaką szkodę ponosi odpowiedzialność strona pozwana. Dopiero bowiem wówczas będzie możliwe stwierdzenie, czy ewentualne zaniedbania powoda w ocenie kwalifikacji i uczciwości oraz w wyborze osoby komisanta M. M., pozostawały w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą odpowiada strona pozwana. Rozważenia będzie także wymagało, czy czyn niedozwolony funkcjonariuszy celnych, za który odpowiada pozwany Skarb Państwa nie utrudnił stronie powodowej, przez ukrycie niedozwolonych działań komisanta, dokonania we właściwym czasie jego oceny. Sąd Najwyższy podkreślił, że dopiero ustalenie i rozważenie tych okoliczności umożliwi prawidłową ocenę, czy strona powodowa przez niewłaściwy wybór komisanta przyczyniła się do szkody, za którą odpowiedzialność ponosi strona pozwana.

Wyrokiem zaskarżonym skarga kasacyjną Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – Izby Celnej w S. i Izby Celnej w W. na rzecz powódki (...) Spółki Cukrowej Spółki Akcyjnej w T. kwotę 938.822,90 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lutego 2003 r., oddalił powództwo oraz apelację w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny uznał, że pomiędzy wskazywaną przez powódkę szkodą w postaci uiszczonych opłat sankcyjnych i podatku VAT a poświadczeniem przez funkcjonariuszy przez funkcjonariuszy nieprawdy o dokonaniu eksportu cukru nie zachodzi normalny związek przyczynowy. Oczywistym jest jednak, że bez wystawienia fikcyjnych dokumentów celnych nie mogłoby powstać usprawiedliwione – wynikające z urzędowych dokumentów - przekonanie powoda o dokonaniu eksportu cukru. Powódka dowiedziała się o bezprawnym działaniu funkcjonariuszy z decyzji Inspektora Kontroli z dnia 27 czerwca 2001 r. Nie miał on zatem możliwości uniknięcia zapłaty odsetek od nałożonych na niego zobowiązań. W tym zakresie szkoda powódki jest normalnym następstwem działania funkcjonariusz strony pozwanej.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do przypisania powodowi winy w wyborze komisanta (art. 429 k.c.). Stwierdził przy tym, że powód powierzył wykonanie czynności podmiotom posiadającym uprawnienie do eksportowej sprzedaży cukru. W toku realizacji umowy nie wystąpiły jakiegokolwiek okoliczności, które nakazywałyby dokonanie sprawdzenia rzetelności kontrahenta i ewentualne rozwiązanie umowy. Nie można zatem przyjąć, że powódka przyczyniła się do powstania szkody w rozumieniu art. 362 k.c.

Wyrok Sądu Apelacyjnego, w części oddalającej apelację ponad zasądzoną kwotę 469.411,45 zł, zaskarżyła skargą kasacyjną strona pozwana. Powołując się na podstawę określoną w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. podniosła zarzut naruszenia art. 362 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że powód nie przyczynił się do powstania szkody. W konkluzji wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy uwzględniającego powództwo do kwoty 469.411,45 zł z ustawowymi odsetkami od 14 lutego 2003 r.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważyło następująco:

Podnosząc zarzut niewłaściwego zastosowania przez Sąd Apelacyjny art. 362 k.c. skarżąca wyraziła zapatrywanie, że Sąd ten rozważył kwestię przyczynienia się powódki do powstania szkody wynikającej z obowiązku zapłaty odsetek od opłat sankcyjnych i podatku VAT jedynie w płaszczyźnie art. 429 k.c. Tymczasem, skoro w rozpoznawanej sprawie kontrahenci powoda naruszyli zarówno obowiązki powszechne, jak również obowiązku umowne, ocena przyczynienia się winna zostać dokonana przede wszystkim w płaszczyźnie art. 474 k.c.

Odnosząc się do tak skonstruowanego zarzutu stwierdzić należy, że nie mógł on odnieść zamierzonego skutku. W motywach wyroku z dnia 20 października 2008 r. Sąd Najwyższy stwierdził wyraźnie, że w rozpoznawanej sprawie chodzi o odpowiedzialność strony pozwanej z tytułu czynu niedozwolonego. W związku z powyższym wskazał, że w takim przypadku ewentualne przyczynienie się powódki wynikające z zawarcia umowy komisum z nieuczciwym komisantem podlega rozważeniu na gruncie art. 429 k.c., co wymaga odniesienia się do dokonanego przez nią wyboru komisanta oraz ewentualnych zaniedbań w ocenie jego kwalifikacji i uczciwości.

Nie ulega wątpliwości, że taka wykładnia art. 362 k.c., dokonana na użytek rozpoznawanej sprawy, nawiązuje do prezentowanego w orzecznictwie Sądu

Najwyższego stanowiska, zgodnie z którym przyczynienie się poszkodowanego do szkody podlega ocenie z uwzględnieniem podstawy odpowiedzialności sprawcy szkody. W myśl tego zapatrywania – najkrócej rzecz ujmując - jeżeli sprawca szkody odpowiada na zasadzie winy do przyjęcia przyczynienia się poszkodowanego konieczne jest stwierdzenie winy także po jego stronie, natomiast w wypadku odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, wystarczająca jest obiektywna nieprawidłowość zachowania poszkodowanego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 1998 r., II UKN 298/98, OSNAPUS 1999, nr 21, poz. 698; z dnia 16 września 2003 r., IV CKN 481/01, niepubl.; z dnia 3 sierpnia 2006 r., IV CSK 118/06, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest również pogląd odmienny, wskazujący na kauzalny charakter konstrukcji przyczynienia się. Według tego stanowiska, przyczynienie się jest kategorią obiektywną, którą należy rozpatrywać tylko w ramach adekwatnego związku przyczynowego w ujęciu art. 361 k.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 stycznia 1970 r., II CR 624/69, OSNCP 1970, nr 9, poz. 163; z dnia 21 października 1971 r., I CR 465/71, niepubl.; z dnia 3 czerwca 1974 r., II CR 786/73, niepubl.; z dnia 7 marca 1974 r., I CR 7/74, OSPiKA 1975, nr 5, poz. 103; z dnia 15 marca 1976 r., IV CR 68/76, OSNCP 1977, nr 1 poz. 12; z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, OSNC-ZD 2009, nr 3, poz. 66).

Nie przesadzając trafności żadnego z tych zapatrywań zauważyć należy, że zgodnie z art. 398²⁰ zdanie pierwsze k.p.c., sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Zasada ta obowiązuje nie tylko sąd, ale i strony, które nie mogą skutecznie oprzeć skargi kasacyjnej - od wyroku wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy - na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy. Skoro więc Sąd Najwyższy uznał już, że kwalifikacja ewentualnego przyczynienia się powódki do powstania szkody wymagała oceny w płaszczyźnie podstawy odpowiedzialności sprawcy szkody i jako podstawę tę wskazał art. 429 k.c., to Sąd Apelacyjny nie mógł dokonać wykładni art. 362 k.c. w sposób odmienny i przyjąć – jak oczekiwał tego skarżący – że przyczynienie to winno być rozważone wyłącznie przez pryzmat art. 474 k.c.

Podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 362 k.c. musi być więc uznany za próbę polemiki z wykładnią tego przepisu dokonaną przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu kasatoryjnym z dnia 20 października 2008 r., co – w świetle art. 398²⁰ k.p.c. - jest niedopuszczalne.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ orzekł, jak w sentencji.